

ÚJSÁG

Október

Troll Balázs

NE VÁLTOZTASSUK

Világos.
Világos a jó, a szép.
De sötét,
Mikor a csillag
A holdra néz.
Mérlegen a nap
És mérlegen a hold.
Ne változtassuk.
Ez úgy jó,
Ahogy mindig is volt.

LECTORI SALUTEM!

Kedves Balassa Ági és Kulcsár Gábor! Dőljetek hátra, és adjátok át magatokat a boldog olvasói létnek!

Köszönjük eddigi szerkesztői munkásságotokat!

Kedves Olvasónk! A 2010/2011-es tanév első lapszámát tartod a kezvedben.

A „megtartva megújítani” elv jegyében készült. Aki átörgezte már a lapot, felfedezhette az új rovatokat és aláírásokat.

A régi-új szándék, hogy minél több írás szerepeljen diákoktól, szülőktől és tanároktól, azaz íratok, meséljetelek, fotózatok, rajzolatok szabadon bármilyen műfajban, stílusban!

Alkotásaitokat küldjétek dróton az

ujsag@hidegkut-waldorf.hu ládába, vagy adjátok oda tanáraitoknak.

Előre is köszönjük!

A stáb régi tagjainak nevében is az új szerkesztők:

Fürjes Gabriella és Kovács Tamás

ISKOLAI ÉLET

COLEG ELIDYR

Engem a szociális munkámon egy walesi camphillbe vetett a sors, Rhandir-mwyn falucskába. Mindig is a szociális munkát tartottam a “Waldorf-út” legijesztőbb szakaszának, így finom rettegéssel vártam, mit tartogat számomra. Két hónapra utaztunk, de kaptunk zsebpénzt, ez vigasztalt. Gondoltam, ha ezt túlélem, akkor bármit.

Soltész Péterrel utaztam, aki rendkívül jó választásnak bizonyult, nagyon sokat segített a két hónap során. Éjszaka utaztunk, ezért nem kipihenten értünk oda, de az izgatottság tartotta bennünk a lelket. Már a vonatúton kiderült, hogy nem mindennapi táj vár ránk, maga a hely pedig olyan szép völgyben van, hogy az első gondolatom az volt: én is ide építenék szanatóriumot. A sok újdonság teljesen semlegesítette az esetleges foglyitól való félelmünket, a légkör nagyon barátságos volt. Viszonylag hamar ráálltunk a ritmusra, bár az elején minden szabad időnket alvással töltöttük, hogy bírjuk a tempót. Nem is a munka a sok, inkább a készenléti állapot a megterhelő. A Coleg Elidyr 18–25 éves, kevésbé vagy inkább fogyatékosok intézménye, ezért órarendjük van: dráma, fadaragás, úszás, főzés, kertészkedés stb. Mi, a co-workerek órára kísérik a diákokat, ott együtt csináljuk velük a feladatot, vagy a tanárnak segítünk, az órák között pedig házimunkát végzünk. Az egészségügyi előírásoknak köszönhetően nevésségesen sokat takarítottunk. A diákoknak vannak kitűzött céljaik, pl. mondja, hogy köszönöm, de többnyire elég komolytalan, és nincs erős fejlődés. Petyával két külön házban dolgoztunk, és csak esténként találkoztunk, ami nem volt baj, hiszen több szem többet lát. Amíg ott voltam, megpróbáltam minél többet megtudni a helyről, hogy megértem az egészet. Hamar tudomást szereztem néhány botránnyról, amely a vezetőséget övezte, sok veterán szerint elüzletiesedett a hely. Azonban, mivel én nem voltam ott korábban, nekem normálisnak tűnt.

Telefonkártyát nem vettem, az internet pedig lassú volt, ezért nem érintkeztem többet az itthoniakkal a kellenél. Nem úgy, mint a német lakótárs-lányaink, akik hasonló cipőben

jártak ott. Ők minden szabad idejüket hazatelefonálással és Bűbájos Boszorkák-nézéssel töltötték. Bulizni se jártak velünk. Hát igen, szenvedni is lehet, sőt könnyű. Én viszont élveztem, hogy magamra vagyok utalva, és igyekeztem a maximumot kihozni a helyzetből. Petyával kirándultunk, amennyit csak tudtunk, a környék földi paradicsom. Vízesegek egymás hegyén-hátán, fürödni is tudtunk.

Úgy a harmadik hét felé kezdtük megelégni a dolgot, a rikácsoló embereket, és kétségbeestünk, hiszen a világ végén voltunk, és mi van, ha elkap egy tanuló? Szerencsére semmi ilyesmi nem történt, az ötödik héten pedig elutaztunk a tengerparthoz a házammal, ami radikálisan csökkentette a stresszszintemet. Gyönyörű volt, és kajakoztunk is a hullámokban. Innentől kezdve fölfelé ívelt a közérzetem, a bulik is megsokszorozódtak, hiszen tanév vége felé jártunk. Szakmai sikereket is elértem, ami szintén földobta a kedvem. Egy élvezetes színdarabot is bemutattunk, amelyet az egyik alig diák írt, mégpedig nagyon jól. Az utolsó héten már minden este összefüggtünk egy pohár szörpre. Sajnos épp akkor kezdtem jól megismerni az embereket, amikor eljöttünk, jó barátokat szereztem, akiket feltehetőleg soha többé nem fogok látni, ami szomorú. Fantasztikus nemzetközi társaság van ott, akikkel óriási élmény együtt dolgozni és nem dolgozni is. Kolumbiai, német és koreai barátokat is szereztem, és mindent meg fogok tenni, hogy még találkozzunk. Még tartjuk a kapcsolatot, de kérdés, meddig.

A fiatalabb diákoknak üzenem, hogy ki ne hagyjanak egy ilyen lehetőséget, még akkor se, ha néha átkozni fogják Andrást vagy az osztályfőnöküket. Hihetetlen, életre szóló élmény! Még a rossz része is olyan sztorikat szül, amelyeket az unokámnak is mesélni fogok. Vissza nem mennék, mert már senkivel se találkozna a régiek közül, a társaság kétháromévente lecserélődik. Az viszont biztos, hogy ez a két hónap piros betűs helyet kapott az életemben. Megérte.

Havlik Marci, 12. osztály

SZOCIÁLIS MUNKA DÉVÁN

Számomra nem volt kérdéses, hová szeretnék menni szociális munkára. Semmi szürreális elképzelésem nem volt, abszolút tudatában voltam annak, hogy a dévai Szent Ferenc Alapítványhoz szeretnék menni.

Már öt éve ismerem Bőjte Csaba atyát, akit szentnek tartok, és talán még azt is elmondhatom, hogy igazán lelkes rajongója vagyok.

Szóval június elején Frischmann Flórával nekiindultunk Dévának, amely Budapeستól hat órára, Románia keleti részében van.

Gondolkodtunk rajta, hogy esetleg Erdély egyik kevésbé civilizált falvába megyünk, de önző módon Dévát választottam, hogy legyen alkalmam találkozni az atyával.

Ahogy megérkeztünk, rögtön összefutottunk három lánnyal a fői Waldorf-iskolából, akik szintén a 11.-es szociális munka jóvoltából jártak ott.

Megmutatták nekünk a kolostort, a családok házeit és a vendégházakat.

Az első napon nemigen kaptunk munkát, sőt egyetlen nevelővel sem találkoztunk.

Bár sok mindent hallottam az ottani életről és a gyerekek határtalan szeretetéről, mégis nagyon meglepődtem, amikor az első pillanatban megrohmozta azzal, hogy menjünk velük játszani. A nagyobbak csak messziről figyeltek, de a kicsik rögtön észrevették a hosszú hajamat, és kapva kaptak az alkalmon, hogy kiéljék rajta fodrászi hajlamaikat.

Már rögtön a második napon kaptam munkát az egyik fői lánnyal, Eszterrel.

A kolostor udvarán van két 8-8 lakásos tömbház, amelyekben egy-egy család él. A családokat úgy kell érteni, hogy lányok, fiúk külön-külön, de egyes korosztályban 6–12 fős csoportokban voltak beosztva egy-egy nevelőhöz.

Számomra hihetetlen volt, hogy az atya is egy házban lakik a családokkal. Ez a nagy ember egy ekkora kis lakásban! Föl nem foghattam, hogy semennyit nem költ magára, és még a ruháit is az alapítványnak adományozott ruhászsákokból szedi ki.

Szóval Ancsa nevelő megkeresett azzal a kéréssel, hogy vigyázzunk a lányaira egy egész délutánon keresztül, egészen estig.

Az első hét felében nagyon összekapcsolódtunk Ancsa nevelővel és a családjával, de elhatároztam, hogy szeretnék világot látni, és odaköltöztem Ildi nevelőhöz, akivel előtte még egy szót sem beszéltem. Sokat vigyáztam az ő lányaira is, de ezek mellett igyekeztem nagyon szociális lenni, és az összes gyerekkel összebárátkozni. Tehát otthagytam a vendégházat, hogy az otlétem minden egyes percét kiélvezhessem és segítséssel töltssem.

A második hét közepére sikerült a nagyok bizalmát is elnyernem, és együtt néztünk filmet, kosaraztunk, vagy éppen beszélgettünk az életükről.

Rengeteg barátot szereztem ott, akikkel még mindig tartom a kapcsolatot, sőt sok nevelővel is, akikkel ez idő alatt nagyon közel kerültünk egymáshoz.

Igaz, hogy éjszakánként három órát aludtam, de az a sok energia is kevésnek bizonyult, hiszen hiába dolgoztam rengeteg, egy percre sem éreztem, hogy eleget tennék a gyerekekért azzal, hogy vigyázok rájuk, szóval elkezdtem az iskolába is bejárni velük, naplót írni, nyomozni utánuk. Szerencsére a rengeteg erőfeszítés meghozta a gyümölcsét, és a többi nevelő, valamint alapítványi tag bizalommal keresett meg azzal, hogy egy napos autótúrára vigyen, ahol putrikat és elképesztően szegény családokat látogattunk meg... Talán erre a részre most inkább nem térek ki, mert máig fölzaklat, ha visszagondolok azokra az emberekre, házakra.

A másik szintén megtisztelő dolog az volt, amikor elvittek minket Marosillyére, ahol Bethlen Gábornak volt a háza. Éppen helyreállítás alatt állt, ezért takarítani kellett, valamint a közeledő ünnepség alkalmából az egész kertet összegereblyézni. Hiába a tűző nap és a rettenetes allergia, leírhatatlanul megtisztelő volt ez a feladat is.

Az otlét alatt jó párszor találkoztam Csaba testvérral, aki az idő végére már a nevemet is megtanulta.

Az első alkalommal, amikor összefutottunk, beszélünk egy picit, de szokás szerint szóhoz sem tudtam jutni a jelenlétében. Számomra az volt a legcsodálatosabb és legemberfeletti dolog, amikor szóba kerültek a gyerekek, és mindegyiknek pontosan tudta a nevét, a történetét és a korát is.

Csak annyit szeretnék így az élménybeszámoló végére hoztatenni, amit rögtön az első napokban megtapasztaltam: a szeretet mindent átható és hihetetlen erejét. Szinte leírhatatlan érzés azt a hihetetlen szeretetet, akarást, reményt látni a gyerekek szemében. Amikor megölelnek, megpusztilnak, az ember hirtelen azt is elfelejti, hol van, mi a neve, honnan jött, milyen nemű.

Egy dolgot, ha nem százat, megtanultam kint. Szeress mindenkit odaadással és feltétel nélkül!

Mіндеgy, mennyid van, mennyit adsz, úgysem lesz elég ahhoz, hogy viszonzod, amit ott kapsz.

Lehetsz gazdag, vagy szegény.

Bőjte Csaba szavaival élve: Az embereket csak szeretve lehet jobbbá tenni.

Flink Lili Borbála
12. osztály

A SZÜLŐI ESTEK IDŐPONTJAI

	Hétfő	kedd	szerda
Minden hónap első	-	7. osztály	5. és 12. osztály
Minden hónap második	11. osztály	4. osztály	10. osztály
Minden hónap harmadik	2. osztály	6. osztály	1. osztály
Minden hónap negyedik	9. osztály	3. osztály	8. osztály

AZ ÉN KIS SZOCIÁLIS MUNKÁM TÖRTÉNETE

Évek óta foglalkoztatott a gondolat: hová megyek majd 11.-ben szociális munkára. Eleinte azt gondoltam, idősek otthonába, de ahogy közeledett a gyakorlat ideje, rájöttem, hogy nem való az nekem. Mindenképpen valami olyan helyre szerettem volna menni, ahol gyerekek vannak. Itt jött a képbe az Ali utcai gyermekkórház (rehabilitációs osztály, neurológiai osztály, pszichiátria).

A Baba utcánál kellett leszállni a buszról. Nagy épület, rajta nagy betűkkel kiírva az intézmény neve, amely kissé már lekopott, valaki talán bele is segített ebbe a folyamatba. Szép nagy udvar játékokkal, focipályával. Bent megkerestem a főápolót, ő átküldött a nővérszobába, ahol kedves ápoló fogadott. Kis félreértés támadt, amikor el akarta kérni a tajkártyámat, mert azt hitte, én is befeküdni jöttem. De a dolog tisztázása után körbevezetett, bemutatta a többi ápolót, a termeket, a gyerekeket, elmondta, ki miért van itt. Ez gyermekpszichiátria, mesélte, ahol 4 és 18 év közötti gyerekek vannak (egyéntől függően) pár hétig, ez alatt az idő alatt a pszichológusukhoz járnak, részt vesznek a mindennapos foglalkozásokon, esznek, délutánonként alszanak, és új barátságokat kötnek. Az épület háromszintes, legalul vannak a pszichológusok, a fejlesztőtanárok és a főorvos (dr. Kovács Ferenc osztályvezető főorvos, csecsemő-gyermekgyógyász, gyermekpszichiáter), középen a konyha, az étkező és a nagy fiúk szobái, felül meg a kisebbek és a lányok. A termekben több gyerek is alszik, a legkisebb létszám egy szobában három, a legnagyobb kilenc. Az ablakokon rács van, de ez inkább csak előírás, szerencsére nemigen van szükség rá. A szobák nagyon szépek, a falak gyönyörűek, színes festményekkel vannak teli. Ezen meglepődtem, nem gondoltam, hogy ilyen szép egy kórház.

A feladatom az volt, hogy amennyit akarok, ott legyek, és amihez kedvem van, segítsek. Nem telt el egy hét sem, amikor úgy gondoltam, nem 9-re járok, hanem 7-re, mint az ápolók. Ez így jobb volt, mert az egész napot át tudtam látni. És legtöbbször maradtam este hétig, amikor váltás volt a nővéreknél, jöttek az éjszakásnak beosztottak. Sokszor előfordult, hogy megkértem az ápolókat, és elvittem öt gyereket külön, és velük játszottam, karkötőt fontam vagy gyurmáztam, rajzoltam. Párszor még a tornaterembe is bementem velük, és

csináltam nekik mindenféle feladatot, mindenféle kalandpályát, bukfencversenyt, vagy tűz-víz-levegő játékot, ezt nagyon élvezték.

Néhány gyerek ott volt mind a három héten, amikor én is, de volt, aki csak egy hétig, és helyette új jött, gyorsan cserélődtek a gyerekek.

Szóval úgy telt el egy napom, hogy bementem reggel, a gyerekek már körülbelül egy órája fent voltak, aztán kiosztottuk a reggelit. A napi három étkezést mindig előre hozták. Ebédig, ha jó volt az idő, kimentünk az udvarra, ha nem, akkor bent voltak különböző kézműves-foglalkozások, mozgások. Ebéd után két óra pihenő következett, amikor nem volt kötelező az alvás, de a csönd igen. Aztán megint ki a szabadba! Itt általában nem volt semmi kötött program, de ha egy ott dolgozó éppen nagyon lelkes kedvében volt, játszott a gyerekekkel. De a gyerekek nagyon jól eljártak, fociztak, homokoztak, beszélgettek. Az udvaron mindig sorakozó volt, mielőtt bementünk. Öt körül fürdetés, aztán vacsora, majd a nap lezárásaként egy kis tévézés, meseolvasás, vagy némeleknek a házi feladat megírása. És ezek után már csak a lefektetés maradt, amelyen nem voltam ott, mert erre csak nyolc óra után került sor.

Mindent összevetve nagyon-nagyon élveztem a feladatokat, a kihívásokat, amikor például rám volt bízva pár gyerek, és én játszottam velük, vagy hogy nap mint nap új emberekkel kellett megismerkednem. Az ápolók végtelenül kedvesek voltak, jó volt látni, milyen lelkiismeretesen és rutinnal csinálnak mindent, még a legnehezebben irányítható gyerekekkel vagy egy fárasztó nap végén is. Az egész helynek varázsa volt, amely annyira megfogott, hogy amikor csak tudtam, nyáron is visszamentem. Ilyenkor mindenki örömmel fogadott, és mindig örültek, hogy ott vagyok és segítek. Biztos vagyok benne, hogy egész évben, ahogy lehetőségem lesz rá, fel fogok menni a kórházba, mert nagyon jól éreztem ott magam mindig, amikor ott voltam.

*Kovács Bori
12. osztály*

ÉLHETŐBB ISKOLAKERT

Az elmúlt tanévben törekedtünk a kertünk áttekinthetőbbé tételére: komposztot szitáltunk, metszettünk, hétvégén takarítottunk...

Hálás köszönet illeti mindazokat, akik ebben részt vállaltak.

A nyár folyamán Páll Attila kertépítő szülővel átgondoltuk, miként lehetne a meglévő adottságokból kiindulva továbbfejleszteni, szebbé formálni a kertünket.

Hosszabb időszakot felölelő folyamat kezdetén tartunk, és konkrét tennivalók várnak mindnyájunkra.

Első lépésként

- a kisház környéki vízelvezetés megoldása,
- a homokozó újjáépítése,
- a nyírfa és a kisház közti terület teraszos kialakítása,
- a csónak melletti domb rönktámfalas megépítése

lenne a feladatunk.

A munkálatok tervezett időpontja:

2010. október 15. péntek, délután 14.30 órától,

2010. október 16. szombat 9 órától (egész nap),

2010. október 17. vasárnap 9 órától (egész nap)

Eső esetén egy hét múlva, 2010. október 22-23-24-én kerülne sor a fenti munkák elvégzésére.

A rönkök méretre vágásához, a támfalak megépítéséhez elsősorban férfiak, a felületek kialakításához (gereblyezés, füvesítés stb.) női erők segítségét várjuk. Sok a tennivaló, így alkalmanként (naponta) 13-15 fő jelenléte szükséges.

Kérünk benneteket, hogy részvételi szándékotokról értesítések Krigovszki Annát: 0626 356 107.

Az együtt munkálkodás megvalósulásának jegyében:

Krigovszki Anna, Kulcsár Gábor, Páll Attila

Ebben az évben ismét Lukácsházára mentünk a kilencedikesekkel. Múlt évben Gát Anna és Plesz Botond fedezte föl ezt a helyet, amely minden tekintetben tökéletes terep a gyakorlathoz. Azóta a harmadikosok is jártak ott, mi már a harmadik hidegkúti osztály voltunk, amely idelátogatott. A gazdaság festői környezetben fekszik a nyugati országhatáron Szombathely és Kőszeg között, biodinamikus gazdálkodás folyik benne, ráadásul van egy hatalmas ebédlő és egy nagy padlástér, ahol nagyon jól lehet együtt enni és aludni. A gazdaság megálmodója, felépítője és gazdája Bolfán Csaba. Karizmatikus egyénisége, s a vele együtt dolgozó Laci bácsi, valamint Viktor, egy 25 éves fiatalember megismerése legalább akkora kincset ért a diákoknak és nekem, mint az ott eltöltött majdnem két hét.

Felejthetetlen élmény számomra ez az időszak, olyan tapasztalatokkal gazdagodtunk (a diákok és jómagam) a természetről, az állatokról, a fizikai munka örömeiről és az emberekről, amelyeket nem tudunk itt az iskolapadban megélni.

Az idei év egyik különleges színfoltja volt a focimeccs a helyi csapattal gyönyörű piros mezben (Csaba szervezte nekünk), amelyen Viktor segítette amúgy is kiváló csapatunkat, így nem maradtunk szégyenben: 7:5-re megnyertük a mérkőzést. A másik élmény a disznóvágás volt az utolsó napon, amely így vagy úgy, de mindannyiunk számára meghatározó tapasztalat volt.

Az egyetlen „baj” talán az, hogy haza kellett jönnünk. A rossz idő ellenére utólag is örülök, hogy év elején mentünk, mert minden adott volt ahhoz, hogy jól megismerjük és kipróbáljuk egymást.

A gyakorlat utáni héten a diákok előre megadott szempontok alapján visszatekintést írtak, ebből szeretnék megosztani veletek néhányat.

Szántó Ildikó

Hol voltál gyakorlaton? Írj le a helyről mindent, amit megtudtál. Mi a célja a mezőgazdasági gyakorlatnak?

Mezőgazdasági gyakorlatunkat Lukácsházán töltöttük. A tíznapos eseményen nyolc napig dolgoztunk, kettő pedig pihenő nap volt. Egy átriumos biotájházban laktunk, ahol az épület körülölelte a közepén lévő kis udvart, közepén egy kerek kúttal. Házigazdánk, Csaba elmondta, hogy régen, amikor a parasztemberek meg akarták védeni az állatokat a vihartól, a középső üres térbe, az átriumba vezették be őket.

A házat Csaba és édesapja álmodta meg és építette föl. A későbbiekben csatlakozott Csabához Laci bácsi és Viktor, akik karbantartják a biotájházat. A ház még most sem készült el teljesen, folyamatosan épülőben van. A régmúltat idézi: nincs benne elektromos áram, s így a modern élet egyetlen eszközével se találkozik az idelátogató.

A mezőgazdasági munka célja, hogy megismerjük a régi szokásokat, a paraszti életet. A tíz nap alatt nemcsak megismertünk, de a gyakorlatban is megtapasztaltunk számos olyan munkát, amelynek akár a mai életben is hasznát vehetjük. De a legfontosabb, hogy önállóan dolgoztunk.

Hajdú Gábor

Milyen sorrendben, milyen tevékenységeket végeztél? Írj rólad részletesen.

Először konyhás voltam, aztán építő, majd kertés és végül állatos. A konyhások dolga az öt étkezés (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna, vacsora) elkészítése, tálalása, és a végén az eltakarítás. Egy nap úgy telik, hogy valakinek hatkor kell kelnie, hogy tüzet gyújtson, és felrakja a tevizet, a többi konyhás fél hétkor kel, és mire a többiek fölkelnek, megterít és reggelit ad, általában kenyeret és kenceficéket zöldséggel. Minden étkezés után nekünk kell elmosogatni. Tízórára gyümölcsöt és kekszet kaptak a többiek, aztán ebédre két fogást készítettünk. Megint mosogatás és uzsonna, aztán vacsora készítése. Nagy kemencerendszerben készítettük a kajákat. Egy rossz volt a konyhásoknak, hogy ők mindig akkor dolgoztak, amikor a többiek lazultak, de ettől még nagyon jó volt szerintem. Zita nagyon sokat segített nekünk. A különbség csak annyi volt, hogy második alkalommal mást kellett főznünk.

Építés: nyolckor kezdtük kint: az állatok téli szállását kellett megcsinálnunk, ami abból állt, hogy volt egy tető, amely oszlopokon állt, de nem volt fala, és nekünk kellett a többi csoporttal együtt szalmával befalazni. Szalmabálákat gurítottunk oda, körbe állítottuk őket, majd a tetejükre is raktunk még egy sor bálát, aztán szalmával körbepakoltuk, hogy az állatok ne szedjék szét, és belülről körbedeszékszák, hogy onnan se tudják szétcincálni a bálákat.

Kert: itt is nyolckor kezdtünk a tanya veteményeskertjében, ahol sok zöldséget termelnek. A mi feladatunk az volt, hogy a kerítés mentén megtisztítsuk a természetett növényeket a gyomoktól. Itt inkább a lányok dolgoztak jól, de a többi fiú is keményen dolgozott a végén. Eleinte mi inkább összeszedtük a rohadt paradicsomot, és a disznókat dobáltuk meg velük, akik megették. A második turnusban krumplit kellett szednünk, itt is a lányok teljes gőzzel dolgoztak, míg mi kint a kerítés mentén a nádat irtottuk.

Állatos: fél nyolckor kezdtünk azzal, hogy az egyetlen fejőstehén alól kellett kiganajozni a trágyát, plusz nehezítésként a tehén, akit Rózsának hívtak, mindig akkor óhajtott üríteni... Aztán jött a tőgymosás és a fejsés, amelyet egymás után mindenkinek ki kellett próbálnia, szerintem nagy élmény volt, és jól is ment nekem. Technikája az, hogy marokra fogod a tőgyet, a hüvelyk és a mutató újjal elszorítod a tőgy tövével, és a többi

újaddal kinyomod a tejet, és így tovább, jó gyorsan. Aztán következett a disznóetetés. Sorban etettük a malacokat az ólakban. Ez egyszerűnek hangzik, de közben a disznók nyomják vissza az ajtót, ami kicsit nehezíti a helyzetet, de szerintem jó volt csinálni. A csoporttal nem etettük meg a csirkéket, de délután én segítettem Laci bának. Aztán trágyát pakoltunk. A második turnusban elmentem Csaba öccséhez kölest pakolni, ami abból állt, hogy kettő nagy szárítóasztalról tízmázsás konténerekbe pakoltuk hólapátokkal a kölest, miközben térdig a kölesben álltunk mezítláb, és onnét pakoltunk a konténerekbe. Ide csak a fiúk jöttek.

Kovács Matyi

Sorold fel csoporttársaid és csoportvezetőd nevét. Értékelj összességében csoportod hozzáállását a munkához, munkavégzésének hatékonyságát mind a négyféle munkatípusban. Értékelj a csoportvezető munkáját. (Ha csoportvezető voltál, írd arról, hogyan sikerült betöltened ezt a szerepet.)

Csapatvezetőnk Matyi volt, a csapat tagjai Malek, Samu, Petró, Ajna, K. Hanna és én. Szerintem jó munkát végeztünk, mindig beadtuk erőnket és lelkesedésünket az adott tevékenységbe. Azt vettem észre, hogy a konyhában és a kertben inkább nekünk, lányoknak kellett nőgatni a fiúkat, és szölogatni nekik, hogy na, csináljatok már ti is valamit..., az állatgondozásnál és az építésnél meg ellenkezőleg. De alapvetően mindenki kivette a részét a munkából. Matyi szerintem abszolút jól végezte a feladatát. Néha fölidegesített azzal, hogy minden pillanatban azt leste, dolgozunk-e, és mindig rendszeresen számon kérte. De az is igaz, hogy emiatt volt jó csapatvezető. Megvan benne a kellő kötelességtudat.

Ambrus Zoé

A munka fogalma mindenkinek mást jelent. A csapat egy része végig keményen és tisztességgel dolgozott, egy része szinte végig rendszeresen dolgozott, egy része pedig általában szemlélt, de néha példásan dolgozott. A minimumnál mindenki sokkal többet teljesített. Szerintem nagyon hatékonyak voltunk minden területen. A kertben megvolt, aminek meg kellett lennie, a konyhán szinte mindenkinek ízlett a langalló, az állatok túléltek, és az építésben is sokat segítettünk, sokat haladtunk. Sokszor nehezen lendültünk bele a munkába, de ha elkaptuk a ritmust, nem volt olyan munka, amit ne végeztünk volna

el. Csoportvezetőként nem volt nehéz feladatomban, mert igazi csapatmunka folyt, de tulajdonképpen ez volt a cél, ez volt a feladatomban. A második munkakör első napján, azaz a kertben összetalálkoztam a sarlóval, ezért a konyhai nap egy részén kényszerpihenőztem. Ezek után nehezebb volt elvárni a többiektől, hogy dolgozzanak. Nehéz azzal a tudattal megkövetelni a keményebb munkát, hogy tudom, mindenkinek jól jött volna az én pihenőm (de én a magam részéről inkább dolgoztam volna tízszer többet, ha ezzel elkerülhettem volna azt a lábfájást).

Ferenczy Bálint

Értékelj saját munkádat a 10 nap során. Változott-e, és hogyan változott a hozzáállásod a munkához?

A hozzáállásom a munkához nagyon is megváltozott. Egyrészt rájöttem arra, milyen jó érzés az, amikor több mint egy óráig dolgozom valamin, és utána az olyan szép lesz, hogy úgy érzem, volt értelme ennyit fáradni vele. Ezt például a gazolásnál meg a karámépítésnél nagyon jól láttuk. Másodszor rájöttem, hogy vannak olyan munkák, amelyeket nem tudok rászózni senkire, mert másoknak ugyanannyira nincs kedvük megcsinálni, mint nekem, ráadásul valakinek úgyis meg kell csinálnia. Így aztán kénytelen leszek én magam. Közben rájövök, hogy ez nem is olyan rossz, mint amire számítottam. De nemcsak a munkához változott meg a hozzáállásom, hanem az egész környezethez is. A vége felé már nagyon jól el tudtam viselni az összes bogár, egér, cicca stb. állat jelenlétét a hálósákom mellett, vagy esetleg a hálósákomon. A korán kelést és a hideget is egész jól megszoktam, már amennyire ez lehetséges. Az állatokat nagyrészt nagyon megszerettem, és hozzászóltam a gondolathoz, hogy csak azért vannak itt, hogy az embert szolgálják és segítsék. Nekem nagyon furcsa volt például az, hogy az ottani disznók csak azért születnek, hogy megegyék őket. Főleg nagyon rossz volt látni, hogy azokból az édes kismalacokból olyan csúnya nagy disznók, majd sonkák és kolbászok lesznek. De azt hiszem, ezt is megértettem, bár nem értek vele teljesen egyet.

Doma Sára

Írd le legjobb és a legrosszabb élményedet.

A legjobb élményeim Laci bácsihoz fűződnek. A vele való állatetetések délutánonként nagyon élveztem. Talán azok voltak a legjobbak. A másik jó élményem a tehénél való alvás volt, ami kényelmes, meleg és irdatlan bűdös volt egy idő után, amikor a negyedik ürítést végezte Rózsa, a tehén. A rossz élményeim pedig a következők voltak: rossz élmény volt az,

amikor a zsebemben elromlott a telefonom SIM kártyája, és rossz és fájdalmas élmény volt a pofon, amelyet Zoétól kaptam egy trükkért cserébe.

Bóna Samu

Legjobb élményből elég sok van, de a három legjobb talán a disznóvágás, a focimeccs és a kis disznók születése volt. A disznóvágás szerintem nagyon érdekes volt, számomra nem volt undorító, mert a disznó nem háziállat, ha én neveltem volna fel, én etettem volna és hasonlók, akkor biztos, hogy nem bírtam volna ki, hogy levágják, de ezeket az állatokat erre tenyésztik. Egyébként is király volt megfogni a szívét, érezni, hogy még nem hült ki teljesen, látni, hogy milyenek a belei, milyen a mája, a nyelőcsőve, a gyomra és hasonlók, jó volt látni, ahogy leperzselik, és hogy egy ilyen koszos állatból milyen szépet lehet kihozni. Jó volt utána hallgatni, hogy miből mit csinálnak, jó volt levágni a zsírt a bőrről, és jó volt dobolni a részein. A meccs jó volt, miután győztünk, mondjuk nekem ehhez sok közöm nem volt, de elég viccesen néztünk ki azokban a piros kis mezekben, ráadásul kívülről vicces lehetett, amikor nagyokat estem, és szerintem Viktor nélkül is nyertünk volna, csak mondjuk nem hárommal, hanem eggyel. A kis disznók születését meg egyszerűen érdekes volt nézni, ahogy a többiek a szaros sárban rohangálnak két disznó után, néha beleragad a csizmájuk a sárba, botokkal dobálják őket, és minket találnak el, aztán a végén a lábuknál és a fülüknél fogva viszik be őket az ólba. Rossz élmény például az, hogy a fiúknál nem volt könnyű aludni, mert ha alattunk bárki megnyikkant, azt már hallani lehetett, meg például lehetett volna jobb idő.

Pokorni Ágoston

Szemponként még kérdeztem a diákok észrevételeit és javaslatait, valamint azt, hogy elmennének-e újból ilyen vagy hasonló együttlétekre. Mindkettőre egyértelműen pozitív válaszok érkeztek, néhányan megemlítették, hogy talán hosszú volt a tíz nap.

Úgy gondolom, évente akár többször, több évfolyammal is érdemes lenne elmenni – akár tanítással egybekötve – Lukácsházára. Remélem, osztályunknak lesz még lehetősége ide visszatérni!

Szántó Ildikó

Azt mondtad: *euritmia*?

Igen, ami görögül azt jelenti: szép, jó, harmonikus ritmus. Lélekkel teli testi kifejezésformát öltő belső mozdulat. Egyszerre milyen bonyolultan, ugyanakkor sokat ígérően is hangzik ez a mondat. Lélekkel teli? Belső mozdulat? Honnan is kezdhethetnénk a megfejtését ennek az izgalmas kérdéseket rejtő mondatnak? Kezdjük az elején.

Több mint száz évvel ezelőtt élt Németországban egy fiatal lány, aki elfoglaltságot, illetve hivatást keresett magának. Nagyon szeretett táncolni, a mozgás és a zene volt a mindene. Tizennyolc éves korában, édesapja korai halálakor még reménye sem lehetett arra, hogy drága táncművészeti iskolában tanulhasson. És ekkor Lory találkozott egy emberrel, aki a filozófiában, az orvostudományban, az irodalomban, a pedagógiában és a művészetekben is jártas volt. Sokan kételkednek abban, hogyan lehet ennyiféle dologhoz érteni, de a hátramaradt munkái, írásai, az általa teremtett értékek ma is őt igazolják. Ennek az embernek volt még egy különlegessége. Senkire nem akarta ráerőltetni a tudását, vagy kutatásainak eredményét, de ha rákérdeztek, szívesen beszélt a gondolatairól. Rudolf Steinernek hívták. Amikor Lory találkozott vele, már megfogalmazódott benne egy új mozgásművészet ötlete, amely az emberi test, a beszéd és az ének mozgástörvényeire épül. Így, a közös munka által megszületett az eszme.

Különös módon az első feladatok nem mozgásos gyakorlatok voltak. Lorynak anatómiai atlaszokat kellett bújni, meg kellett tanulnia, hogyan épül föl az emberi csontváz, hol és hogyan tapadnak az izmok, mi minden szükséges ahhoz, hogy lépni, mozogni tudjunk. Görög szobrokon kellett megfigyelnie, vajon mi hozza létre azt a kecsességet, azt a könnyedséget, amely ezekről az alkotásokról sugárzik. Feladatként kapta azt is, hogy beszédgyakorlatokat végezzen, amelyek során a gége működésére kellett erőteljesen figyelnie. Lábujjai közé tett ceruzával sok-sok formát kellett rajzolnia. Mindezeket hosszú hónapokon keresztül egyedül végezte. Hatalmas akaraterő és kitartás vitte előre. Milyen boldogság volt, amikor végre elkezdhetette a helyes lépést gyakorolni! Rövid idő alatt már úgy lépkedett a gyakorlószobában, mint a kötéltáncos. Tanára szerint a helyes, szép lépés az egyik legfontosabb dolog, amelyet gyakorolni kell, hiszen az ember a lábával a földdel, a fejével a mennyel, a karjával pedig az embertársaival van összeköttetésben. E három területet különbözőképpen kell iskolázni.

A helyes lépés gyakorlása után már jöhettek a ritmusok, a térbeli formák. És Lory már nem volt egyedül a gyakorlásban, mert egyre több fiataalt kezdett érdekelni a mozgásnak, a mozdulatnak ilyesfajta művelése. Ekkor még nem euritmianak hívták, és csak egy családi ház nappalijában folyt a munka. Hogy mi történik a karunkkal, a fejünkkel és a térrel körülöttünk, amikor ezt a mozgást végezzük, és egyáltalán hogyan született meg ez az elnevezés, erről a következő számban olvashattok.

Szentmártony Yvonne

A bunch of book suggestions of Matilda Garland from the
Class Six

GEORGE MARVELLOUS MEDICINE

by Roald Dahl

Georges grandma is very strict and horrid. She likes eating snails and beetles! So he decides to mix her his own recipe of medicine. That should teach her a lesson.

This is a very short but funny story for everyone!

NANCY DREW AND THE SECRET OF THE OLD CLOCK

by Caroline Keen

Nancy Drew is a detective. She is looking for a missing will. She meets a lot of people and does a lot of people traicing. It is exciting and fun not too long.

There are also more books of her by Caroline Keen.

CARBONEL THE PRINCE OF CATS

by Barbara Sleigh

A girl called Rosemary finds a cat and an old broom with witch, she can talk to the cat, called Carbonel. But to set him free so he can go back to his kingdom. She has to brake the wites spell.

There is a second book, too, called The Kingdom of Carbonell.

MALORY TOWERS

by Enid Blyton

A girl, called Darell goes to her new school. With a girl Alicia she gets mixed up in a lot of trouble!

There are five more books with are also very exciting!

THE MISTERY OF THE SPITEFUL LETTERS

by Enid Blyton

There are four children: Fatty, Daisy, Pip and Bets and a dog, called Buster. Together they solve the mistery of letters in which someone is sending with no name!

Read it!

Matilda Garland, Class 6

– Szméagol megfogadta – mondta ki az első gondolatát.

– Úgy ám, úgy ám drágaszágom – jött a válasz –, megfogadtuk, hogy megvédjük a mi Drágaszágunkat, nem engedjük, hogy az Ó kezébe kerüljön... szoha. De az moszt épp Hozzá megy, lépésről lépésre közelebb hozzá. Cak aszt tudnánk, mit akar vele a hobbit, úgy ám, cak azt tudnánk.

– Én nem tudom. Nem isz teszok ellene. A Gazdái vagyok: a Drágaszág gazdájái. Szméagol megfogadta, hogy szegíti a Gazdát.

– Úgy ám, úgy ám, hogy szegíti a Gazdát: A Drágaszág gazdáját. De ha ő volna a Gazda, akkor magán szegítene, úgy ám, ész még cak meg sze szegné a fogadalmát.

– De Szméagol azt mondta, nagyon-nagyon jó lesz. Jó kisz hobbit! Levette a kegyetlen kötelet Szméagol lábáról. Szépen beszélt vele.

– Nagyon-nagyon helyesz, mi, Drágaszágom? Legyünk cak jók, mint a hal, kedveszkém, de önmagunkhoz. Ész ne bántszuk a jó kisz hobbitot, persze, hogy ne.

Jó lények küzdelme, rossz lények megszelídítése, legyőzése. Büszke, ősi hatalomért folyó harc, a rossz hatalmak leküzdése és a jó hatalom újjáélesztése, fölállítása. A fenti idézet olyan lénynek (Szméagolnak) a vitája önmagával, aki csak magának akar jót, és célja a GYŰRŰ (Drágaszág) megkaparintása. Ezért mindent képes megtenni, akármiről legyen is szó. Ez a lény sokáig követi a gyűrűhordozót, és a végén akaratlanul is a segítségére lesz.

A sok ocsmány, alattomos nép közötti vándorlás során találkozzunk még büszke és hatalmas emberekkel, tündékekkel, akik hatalmasságukkal segítik, vagy éppen rontják a küzdelem állását.

Betekinthetünk a hobbitok világába, és bebocsátást nyerhetünk az ember uralma előtti világba.

Bárczy Samu, 6. osztály

LEGÁT TIBOR: BUSZOS KÖNYV

Ich empfehle dieses Buch den Leuten, die im Bereich Fahrzeuge interessiert sind.

Dieses Buch bearbeitet die Geschichte des Budapestester Verkehrsbetriebs [BSZKRT (Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt.) ; FAÜ (Fővárosi Autóbusz Üzem) später die BKV genannt], vom ersten Autobus im Jahre 1912 über das Sozialismus hindurch ganz bis zum Ende der Glanzzeit der BKV in den 90' Jahren.

Im Buch wird einerseits die Geschichte des öffentlichen Verkehrs in Budapest beschrieben, wie er sich entwickelt hat, wie neue Linien entstanden sind. Andererseits können wir darüber lesen, wie sich die Leute, die damals einen Beruf bei der BKV hatten, auf ihrem Arbeitsplatz gefühlt haben. Heute kommt es vielleicht unglaublich vor, dass sie damals die BKV für einen guten Arbeitsplatz gehalten haben.

Im Buch geht es auch darum, wie es mit der Ikarus Autobus-Fabrik war, und inzwischen können wir auch gute Stories aus den Tagebüchern der Busfahrer und Kontrolleure lesen, die mit schönen Fotos illustriert sind.

Ertsey Ambrus, Klasse 13

KEDVES DIÁKOK, TANÁROK ÉS SZÜLŐK!

Idén terveink szerint négy új rovattal bővül az iskolaujságunk. Ezekből kettőhöz szeretnénk közreműködéseket kérni.

Az egyik a „Könyvtarisznya”, amelybe a diákoktól várunk könyvajánlót, ismertetőt, rövid elemző-leíró fogalmazást emlékezetes olvasmányaikról. Természetesen nem mindent elmesélve és elárulva mindarról, miért is volt számukra olyan emlékezetes az a könyv, miért is ajánlják a társaiknak, hanem a figyelmet és az érdeklődést fölkelte, fölcillantva, de nem elárulva a titkot, amely miatt az adott könyvet másnak is kedve támadhat elolvasni.

A másik alkalmi rovat terveink szerint kétszer jelenne meg a tanévben, decemberben és júniusban, mintegy témát adva az ily módon vastagabb „ajándék számnak”.

Ezekbe a tematikus számokba mindannyiunktól: diákoktól, tanároktól és szülőktől egyaránt várunk írásokat és műalkotásokat. Írjatok elemző, elbeszélő, leíró vagy akár lírai szövegeket, de használhatjátok a képzőművészet kifejezőeszközeit is. Kedves alsó tagozatos gyerekek! Tőletek is várunk rajzokat, festményeket, vagy saját költésű mondókát, verset, mesét! A művek címeiben szerepeljen valamilyen módon az idő szó.

Első téma: **Az idő.**

01. Hogyan gondolkodtak a különböző történelmi korokban az idő fogalmáról (a rómaiak, a görögök, a középkori emberek, a reneszánsz idején, a nagy felfedezések korában, a modern/posztmodern korban)?
02. Mit jelent az idő az egyes kultúrkörökben?
03. Hogyan jelenik meg az idő a különböző művészeti ágakban: a zenében, az irodalomban (emlékeztek a Momóra?), a színházi világban, a képzőművészetben vagy a mozgásművészetekben?
04. Hogyan lehet az idő fogalmát (természet) tudományosan (a fizika, a matematika eszközeivel) megközelíteni?
05. Mit jelent az idő a hétköznapiakban, hogyan élünk az idővel?
06. Hogyan „szólnak” a különböző nyelvek az időről, milyen érdekes fölfedezéseket tehetünk, ha összehasonlítjuk ezeket a nyelvi különbözőségeket vagy hasonlóságokat?
07. Az idő és a technika (óra a karon, óra a falon, számítástechnika, telefon) viszonya.
08. Az idő és a sport kapcsolata.
09. Az idő és a tér (építészet, utazás) viszonya.
10. Az idő és a természeti világ viszonya (ciklikusság, lassúság).
11. Az idő és a munka.
12. Az idő és a pénz.

Ezeket a szempontokat kívül természetesen még számtalan módon, megközelítésben és formában várjuk írásaitokat, alkotásaitokat.

Beküldési határidő: 2010. december 1.

A kéziratokat személyesen tanáraitoknak adjátok át, akik továbbítják a szerkesztőség iskolában dolgozó tagjainak, vagy elektronikusan az újság internetes címére (ujtag@hidegkut-waldorf.hu). A szerkesztőség fenntartja a jogot, hogy a beérkező anyagok között válogat, s esetleg későbbi számokra is félretesz írásokat, alkotásokat. Izzalmas és örömteli alkotó gondolkodást kívánunk mindnyájatoknak!

A szerkesztőség nevében: *Kovács Tamás és Fűrjes Gabriella*

A 2010/2011. TANÉV RENDJE

<i>Őszi szünet</i>	<i>2010. nov. 1.–nov. 5. (hétfő–péntek)</i>
Szent Márton nap	2010. november 11. csütörtök
Szalagavató bál	2010. november 20. szombat
BAZÁR	2010. november 27. szombat
Lemniszkáta	2010. december 9. csütörtök
Karácsonyi játék	2010. december 17. péntek
<i>Téli szünet</i>	<i>2010. dec. 20.–2011. jan. 5. (hétfő–szerda)</i>
Farsang	2011. február 18. péntek
<i>Síszünet</i>	<i>2011. febr. 21.–febr. 25. (hétfő–péntek)</i>
Tavaszi hangverseny	2011. április 15. péntek
<i>Húsvéti szünet</i>	<i>2011. április 21.–29. (csütörtök–péntek)</i>
Írásbeli érettségi	2011. május 2. hétfő – magyar
	2011. május 3. kedd – matematika
	2011. május 4. szerda – történelem
Osztálykirándulások	2011 május 2.–május 4.
Országos kompetenciamérés	2011. május 25. szerda
Olimpia	2011. május 25.–29. (szerda–szombat)
Pünkösöd	2011. június 13.
Diplomaosztás, a 12. osztály bankette utolsó tanítási nap	2011. június 15. szerda
Diáknapok, adminisztrációs munkanapok	2011. június 16.–17. és 20.–21. (csütörtök–kedd)
Bizonyítványosztás, a 13. osztály ballagása tűzugrás	2011. június 22. szerda

Bármilyen méretű és állapotú, használt gyermekruhákat, cipőket és játékokat, írószereket szeretnénk október 15-ig gyűjteni a szerb határhoz közeli Kőrös községben működő Szent Márton Caritas Alapítvány részére, ahol az egyik legjobb barátom a tanodai vezető.

Az alapítvány halmozottan hátrányos, szinte esélytelen helyzetű gyermekeknek biztosít olyan délutáni napközit, ahol segítik őket a tanulásban, és egyben valamiféle életciklus-modellt próbálnak gyerekekre szabottan megvalósítani.

Nagy Andrea
Tel.: 376-8139, vagy 30-273.3524

Úgy érzem, jó helyen vagyok.

Kovács Tamás harmadik éve tanít iskolánkban. Idén ötödikes az osztálya. Zsófi lánya most érettségizett, Botond fia pedig másodikos. Felesége, Szántó Ildikó angolt tanít, és oszlopos tagja a Bothmer-képzésnek.

A gyerekkorom színtere Debrecen, a '60-as-'70-es évek közepe, amikor a mostani megyei jogú város még nagy falu. A belvárosban laktunk, egy utcányira Csokonai szülőházától, amelyet azután lebontottak, és „gyönyörű szép” beton művelődési központ meg Lenin-szobor került pont a helyére. Ott volt a Nagytemplom, a Református Kollégium, a fűvészkert, a Déry Múzeum, ezek mind a játszótereim voltak. Nagyon szép környezetben nevelkedtem. A közvetlen utcánkban nem volt forgalom, nyugodtan biciklizhettünk, játszhattunk, szaladgálhattunk. Nagy cívisházban laktunk a szüleimmel, hatalmas kapuját ki lehet tární, hogy még a szekér is beférjen rajta. Azzal hozták a szemet meg a fát, a hátsó udvarban állt a sufni, jött a lovasszekér, leborították a szemet... Ez volt a színtér. Hatalmas udvar, négy és fél méter belmagasságú lakás, benne három nagy, szárnyas ajtókkal egybenylő szoba – itt telt az életem. Nagyon jó gyerekkorom volt. A mesék meg a játék birodalma. Amikor visszaemlékszem, csak a játék jut eszembe.

Nem jártam óvodába. Ica néni gondoskodott rólam, aki afféle pótmama szerepet töltött be nálunk. Születésemtől kezdve nevelt. Ő tanított ülni, járni, mindent. A férje hentesmester volt, így azután mindent tudott a pástétomokról, a kolbászokról, a szalonnákról, és istenien főzött. Nem kellett korán kelni, amikor fölébredtem, Ica néni már ott volt, odakészítette az asztalra a csodás reggelit, ettem, és mentem a kertbe játszani. Délután, amikor édesanyám hazajött, együtt voltunk. Egészen összefolyik bennem az idő, szüntelen játékkal telt a gyerekkorom, gyönyörű szép volt. Egyszer megkérdeztem édesanyámtól, miért nem jártam óvodába. Elmondta, hogy elég beteges gyerek voltam, többször kaptam tüdőgyulladást, magas lázzal, és a doktor bácsi azt javasolta, maradjak otthon, mert mindig visszaestem. Próbaképpen egyszer-kétszer elvittek óvodába, de erről nincs is emlékem.

Két meghatározó pont volt az életemben: a könyvek és a zene. A szüleim zenészek. Édesanyám zongoratanárnő, most már nyugdíjas, 74 éves, és mindössze két éve nem tanít. Hosszú ideig aktív volt. A magántanítványok mellett bejárt a Bányai Zenei Általánosba is órákat adni, ahol a tanítványa zenetanár volt, és mindig meghívta édesanyámat. Az '50-es, '60-as évek eleje gyönyörű időszak volt: Gulyás Gyurka bácsi, Békéstarhos, Debrecen... Édesanyám tagja volt annak a leánykarnak, amellyel Gyurka bácsi elindította a Kodály Kórust. Gyönyörű zenei élményeket élt meg Gyurka bácsi mellett. A főiskola idején is végig járt kórusba, utaztak, nagyon szép emlékei vannak: Llangollenben (Walesben) első díjat nyertek a nemzetközi kórusversenyen, szerepeltek Rómában és még sok-sok helyen. Bejárták a világot, ami akkor bizony nehéz

volt. Nagy sikert arattak. Emellett édesanyám sokat zenélt, és tanítania is kellett, mert hiába volt a Kodály Kórus tagja, abból nem lehetett megélni. Ráadásul a főiskola elvégzése után, amikor megszerezte a diplomáját, vidéken kellett tanítania. Hajdúszoboszlóra járt, hajnalban kelt, vonattal ment. Délután a kórus, és mindemellett az utazások. Ezért kellett az Ica néni. Vele nőtem föl. Három éve, 92 évesen halt meg. Nekem ő valóságos pótmama volt. Rengeteget voltam náluk is. Debrecen Homokkert nevű nagy, kertvárosi részén laktak gyönyörű, nagy házban. A hentesüzletet később elvették tőlük, állami bolt lett, de a ház megmaradt nekik a füstölővel, mindennel, nagyon sok időt töltöttem ott. Bandi bácsi agyvérzést kapott, korán meghalt, Ica néni harmincvalahány évig élt özvegyen egyedül. A Hajó utcai, belvárosi otthonunk és a homokkerti ház volt a gyerekkorom színtere. Rengeteget játszottam, többnyire egyedül. A Hajó utcában néha a szomszéd kislánnyal, de velem sem alakult ki komolyabb barátság. Nem is nagyon lakott a környéken gyerek, meg jobban is éreztem magam egyedül. Biztos találtam volna társakat, de nagyon jól elvoltam a képzeletbeli autókkal, a katonáimmal – volt egy kis homokozó a gyönyörű orgonabokor meg a lugas alatt, remekül elfoglaltam magam. Soha nem unatkoztam. A nővérem két évvel idősebb, a húgom nyolccal fiatalabb. A nővérem is inkább magának való volt, de ő járt óvodába, aztán később, az iskola mellett különórákra is, ezért hétköznap kevés időt töltöttünk együtt. Meg persze azért is, mert lány volt...

Édesapám szintén zenésznek készült, oboa szakon járt a szakiskolába. Ott ismerkedett meg édesanyámmal. Gyurka bácsi egyszer azt mondta a lányoknak, hogy vegyes karrá alakul a kórus, minden lány vigyen egy fiút. Édesanyámnak akkor már udvarolt az édesapám, így természetesen őt vitte magával. Megalakult tehát a vegyes kar, a híres Debreceni Kodály Kórus, édesapám és édesanyám ott énekelt. Gyurka bácsi nagyon határozott ember volt, egy kicsit én is énekeltem a keze alatt, érettségi után egy évig én is Kodály-kórista voltam. Gyurka bácsi roppant nehéz ember volt. (Ez a könyvből is kiderül, amelynek címe: *Búneim*.) Rengeteg embert kikészített. Nagy művész volt, megcsinálta Békéstarhoson a zenei kollégiumot, Debrecenben a Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolát, megépíttette és egy ideig igazgatta a Debreceni Egyetem Konzervatóriumát, ezt mind ő gründolta össze. Kodály is többször járt ott (édesapám le is fotózta). Gyurka bácsi irgalmatlan munkát vitt véghez Békés megyében. Nagyon tudta, mit akar, aki ellent mondott, vagy nem tudta a gondolatát is kitalálni, arra nagyon tudott haragudni. A próbákon pissenés sem volt, Gyurka bácsi megríkatta azt, aki véletlenül hamisan énekelt. Ha valaki két percet késett a próbáról, azt mindenki előtt földig alázta. Emellett persze nagyon sok jó élményük is volt a kórustagoknak. Világsikereket értek el, nagyon magas minőséget hoztak létre.

Édesapám tehát oboistának készült. Emellett tudni kell, hogy mindkét családban katolikusok a nagyszülők, és erről az '50-es években sem voltak hajlandók letenni. Az apai nagyapám szerzetesnek készült, a fogadalomtétel előtt gondolta meg magát. Családot alapított, 7 gyermeke született. Nem tudom, miért döntött így. Különböző feltételezések, családi legendák élnek ezzel kapcsolatban: talán a görög nyelvvél nem boldogult, de az is lehet, hogy egészen más oka volt. A szüleim a Kodály Kórus mellett Mándoki Ernő piarista szerzetes kis

énekkarában is énekeltek, ahol egyúttal magukhoz közel állók közösségére is letek. Emiatt édesapámat nem vették fel a főiskolára, ezért munkát keresett. Közvetlenül a háború után elszegődött a régi-régi, nagy hagyományokkal rendelkező Méliusz Könyvkereskedéshez. Ez később Ady Endre Könyvesbolt néven élt tovább. Édesapám 46 évet dolgozott ott. Segédként lépett be, és hamarosan boltvezető lett. A nyaraimat bent töltöttem a Debrecen belvárosában (akkori nevén Vörös Hadsereg utcában) álló üzletben. Hatalmas pincerendszer volt alatta, el lehetett benne tévedni. Hegyekben állt ott a könyv. A bolt regionális tankönyvelosztóként is működött, emellett édesapám indította el a könyvposta-szolgáltatást is, az e célból megjelenő újságból az ország minden tájáról rendelhetek kiadványokat, amelyeket komoly ügynökhálózat szállított ki. Rengeteg könyv fordult meg az üzletben, jelentős forgalmat bonyolított. IFA-számra hozták az árut, hatalmas csúszdákon dobálták le a csomagokat, mi pedig raktuk, tornyoztuk őket. Ott töltöttem a nyarakat: vagy elbújva olvastam, vagy a nagy, erős férfiakkal együtt cipekedtem. Egy idő után még némi pénzt is kerestem mindezzel. Innen származik tehát a könyvek iránti vonzalمام.

Hétvégéken a szüleim másik két-három családdal közösen házi muzsikálásokat rendeztek. Édesanyám zongorázott, édesapám oboázott, volt két hegedűs, egy brácsás. Mi, gyerekek a szomszéd szobában játszottunk, eszegettük a finomságokat, és közben hallgattuk a zenét. Tehát a zene és a könyvek szeretete végigkísérte a gyerekkoromat, és ezért nagyon hálás vagyok a szüleimnek. A családban mindenkinek kellett zenét tanulni, ez nem volt kérdés. Én csellózni kezdtem, mert hatéves koromban beleszerettem a harminc év körüli gyönyörű, illatos tanár nénibe, aki igazi úri nő volt. Idővel már mi, gyerekek is játszottunk a népes családi összejövelekek alkalmával.

Nagyon hálás vagyok a sorsnak a csodás gyerekkorért, amelyben részem volt. Igazi mesebirodalomban éltem. A fővárosban csak néhányszor jártam, nem értek jó élmények: nem vonzott a nyüzsgés, a zaj. Nekem tökéletesen megfelelt a vidéki csend és nyugalom. Jelentős fordulópontot az hozott, amikor tízéves koromban lebontották a belváros gyönyörű, régi cíviskerületét, és panelházakat építettek a helyére, mi ötödik emeleti lakást kaptunk az egyikben. A páncéltörkés zongorát csak az ablakon lehetett beemelni, a magas, terjedelmes régi bútorok nem is fértek el. Édesanyámék nagyon nehezen szokták meg ezt az új környezetet. Engem nem viselt meg annyira a változás, bár a ház levegőtlen volt, és nagyon furcsa szag terjedt benne. A hatalmas, flaszteres belső udvaron focipálya is volt, ott alakult meg az első igazi csapat. Mély barátságot kötöttem a szomszéd lépcsőházban lakó Attila nevű fiúval, szinte testvérekként éltünk együtt. Sokszor aludtunk egymásnál, közösen töltöttük a hétvégéket. Katonáztunk, autópályáztunk, társasjátékoztunk.

Debrecen legerősebb általánosában, a Kossuth Egyetem gyakorló iskolájában, negyvenkét fős osztályban végeztem, ahová sok protekciós gyerek járt. Édesapám könyvesként benne volt a városi élet sűrűjében, rengeteg ismerőse volt, így aztán minden további nélkül fölvettek minket ebbe az elit iskolába. Egyáltalán nem voltam példás diák. Annyi beírást kaptam, hogy édesanyám sírva varrta a pótlapokat az ellenőrzőmbe. A nővérem „bezzeg jó gyerek” volt: jól tanult, jól viselkedett. A tanárim nagyon tehetségesnek tartottak,

de hiányolták belőlem a szorgalmat. Mindig mást csináltam, mint amit kellett volna. Sokat olvastam, de sosem azt, amit kijelöltek; mindig megtaláltam a magam elfoglaltságát, érdeklődési körét, amely általában nem esett egybe az iskolai elvárásokkal. A nővérem nyomdokain haladva az általános iskola után, '79-től a nagynevű Tóth Árpád Gimnáziumban tanultam tovább. Az ottani neves tanárok ekkorra talán már megcsömörlöttek, nem akadt köztük olyan jelentős személyiség, aki vezetett, befolyásolt volna. A középiskola is a lébecolásról szólt, arról, hogy jól érzem magam, nem pedig a tanulásról. Teniszeztem, röplabdáztam, továbbra is sokat olvastam, senki nem volt, aki az olvasmányokban és egyéb irányulásban vezetett volna. Az első pofon akkor ért, amikor nagyon súlyosan nem vettem föl a bölcsészkar magyartörténelem szakára. Ez óriási hidegzuhanyként ért. Olvasással töltöttem a gyerekkoromat, a gimnázium utolsó két évében az egyetemre is bejártam, álmomban sem hittem volna, hogy kudarcot vallhatok. Mindez nagyon megviselt. Másodszor is nekifutottam, és akkor sem jártam eredménnyel. Hatalmas túljelentkezés volt, a 18 pontom arra lett elég, hogy átirányítottak a Nyíregyházi Tanárképző Főiskolába. Ráadásul történelem-népművelés szakra. Micsoda, gondoltam, még hogy én elmenjek Nyíregyházára a tirpákokhoz?! Na, azt már nem! Jól van, fiam, akkor dolgozni kell, közölték a szüleim. El is kezdtem mindenféle érdekes dologgal foglalkozni, de hamarosan megjött az ablakos kiskönyv, behívtak katonának. Apámnak nagyon jó kapcsolatai voltak (olyannyira, hogy még azt is elnézték neki, hogy nem lépett be a pártba, sőt szemet hunytak a vasárnapi templomba járás fölött is), ha nagyon akarja, bizonyára el tudta volna intézni, hogy megússzam, de rám bízta, én pedig valami okból kifolyólag nem tiltakoztam ellene. '86 elején, egy nagyon hideg februári napon bevonultam. Tragikus élmény volt. Fáztam, voltunk vagy hetvenen a körletben. Én, az úri gyerek, akit nagyon kikíméltek, soha nem éltem ilyen körülmények között. A katonaságot ma is ostobaságnak tartom, nem értem azokat, akik azt mondják, hogy erre szükségük van a fiataloknak. Nincs rá szükségük, nekem is nagy pofon volt, nagyon szenvedtem. Határőrséghez kerültem (ezt a mai napig sem értem, hiszen a vallásos családnak nem volt megbízható, ráadásul a szüleim sokat utaztak nyugatra is), és bejártam az egész nyugati határszélre. Debreceni létemre természetesen Csornán kaptam kiképzést, mert az volt legmesszebb, azután következett Hegyeshalom, Rajka, az osztrák és a csehszlovák határ. Később bizonyos konfliktusok miatt orosz (akkor szovjet) területre, Csapra kerültem egy büntető századdal. Hát az még kegyetlenebb volt. A patkányok nem hagytak aludni, megették a kenyereinket, ihatatlan volt a víz, szegény ázsiai katonákkal szolgáltunk együtt, akikkel verekedni kellett az ennivalóért... Valóban kemény élet volt, nehezen bírtam. Szerencsére a röplabdázás miatt kiemeltek onnan, edzőtáborba mentünk, a BM határőrség csapatában küzdöttem a tűzoltókkal, a rendőrökkel, a munkásörökkel. Hajtottunk rendesen, jó helyezést értünk el, adtak szalámit, csokoládét, eltávot, a női csapattal edzhettünk, és nem kellett visszamenni abba a pokolba. Mindenki kapott jutalmat, én csak azt kértem, hogy ne vigyenek vissza. Az őrnagy rendes volt, elintézte, hogy maradhassak. Így az utolsó időszakot Nyírábrányban töltöttem, onnan szereltem le. Az sem volt vidám helyzet: zajlott a Ceausescu-féle falurombolás, éjjel-nappal razziáztunk, mindenhol menekültek az elől a bor-

zasztó rendszer elől. El kellett fognunk őket. Nagyon szomorú szívvel tettük mindezt, nehéz volt látni, mit csinálnak velük. Egyiküket el is engedtem, ezért öt nap fogdát kaptam. Szomorú időszak volt.

Leszerelés után mégiscsak elkezdtem a főiskolát. A debreceni egyetemről kijárt hozzánk egy fiatal tanársegéd, összefogott minket, és sok pesti meg debreceni előadót hozott nekünk, akik komolyabban érdeklődtünk a történelem iránt. A pesti mintájára létrehoztunk egy szakkollégiumot, amelyet eleinte többen támogattak, már úgy volt, hogy megkapunk egy gyönyörű villát is, de egy idő után megfúrta mindezt a főiskola vezetése: Mi az, külön tanszék lesz? Magunkra maradtunk, fölsozlottunk. A harmadik év után jelentkeztem át a szegedi jogi karra. Semmiképpen sem akartam föl hagyni a diákélettel. Sok minden érdekelt, és nem akartam tanítani. A tanítási gyakorlat is kínszenvedés volt számomra, eszem ágában sem volt tanárként dolgozni. A történelem szakra nem vettem át Debrecenbe, ezt világfájdalomként éltem át, és bánatomban Szegedre jelentkeztem. Csodás történelem tanszék volt ott akkoriban, középkori és ókori történelem tanszék is, jó diákélet zajlott, sok órára oda is bejártam. Jó volt Szegeden. Az első évben jött a szerelem is, megszületett Zsófi, és ez az esemény nagyban meghatározta a továbbiakat. Pénzt kellett keresni. Emellett arra is rájöttem, hogy ha tanár nem akarok lenni, hát jogász még kevésbé sem. Átmentem a levelező szakra, és mellette négy évig soförként meg futárként kezdtem dolgozni a szegedi megyés püspök mellett. Érdekes időszak volt. Mindenhol eljutottam a püspökkel, kivéve Rómát, ahová nem vitt magával, és ezt nem is bocsátottam meg neki.

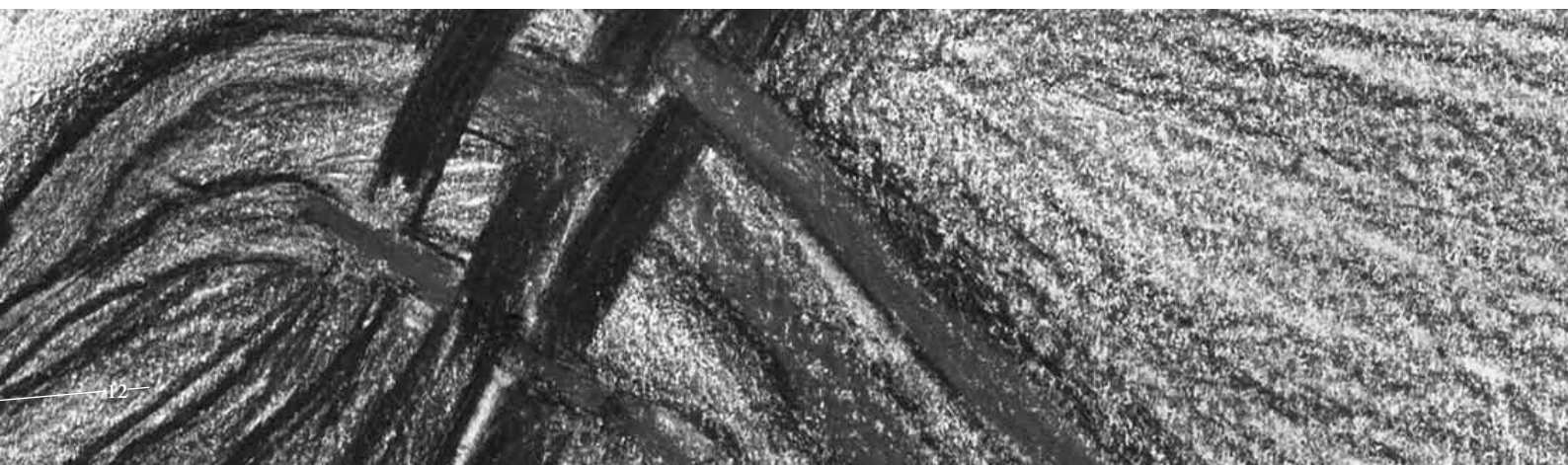
Mivel ezért a munkáért nem kaptam túl jó fizetést, ezért másik állás után kellett nézmem. A Procter&Gamble nevű cégnél helyezkedtem el üzletkötőként, és ezzel megcsináltam a szerencsémemet. Nagyon jól kerestem ennél a nemzetközi cégnél, mindenki hanyatt esett a nyugati termékektől, csak úgy kapkodták az árut. A sok eladást magasan díjazták, kocsit kaptunk, jól éltünk. Húsz év alatt körülbelül Gellért-hegy nagyságú mosóport tudtam volna eladni – na és akkor mi van? Két és fél-három év elég volt ebből. Mivel ez alatt az idő alatt jócskán félre tudtam tenni, ezért két évig nem dolgoztam. Sokat olvastam. Zsófi hét éves volt ekkor, iskolát kerestem neki. Debrecenben is megfordult egy vándorkiállítás, amelyet megnéztem, és amely nagyon tetszett. Mások mellett Vekerdy Tamás is előadást tartott, nagyon érdekes volt. A szünetben megszólított Veres Sándor, és a beszélgetés végén odaadta Rudolf Steiner

három könyvét. Ezeket el is olvastam, és egyre jobban tetszett a dolog. Így került Zsófi a Debrecentől nyolc kilométerre, a Hortobágy szélén lévő kismacsi Waldorf-iskolába. A sors játéka folytán édesanyámék megvették a szomszéd telket.

Azután egyszer csak értesültem a Mesterházy Zsuzsa néni vezette budapesti tanárképzés nyitott napjáról, elmentem, tetszett, jelentkeztem, fölvettem. Egy év múlva a Debrecenben akkor induló első osztály tanító nénije valami miatt meggondolta magát, és engem kértek föl az osztálytanítói teendők ellátására. Nyolc gyermek várta a tanévkezdést, egy évig én voltam az osztálytanítójuk. Időközben megismerkedtem a Bothmer-gimnasztikával, ekkor találkoztam Szántó Ildikóval. El is elkezdtem a képzést, amelynek a végén megkerestek Solymárról, ahol aztán végigvittem egy osztályt, és utána jöttem át Hidegkútra.

Óriási fordulatot hozott az életembe az, hogy gyerekekkel lehetek. Azóta ébredtem öntudatra, amióta gyerekekkel foglalkozhatok. Addig csak megtörtént velem az élet. Mindig jött valami érdekes, valami jó, de soha nem volt bennem tudatos közreműködés. Semmiben nem értem el magas szintet, jó értelemben vett dilettánsként végeztem a munkáimat, az időtöltéseimet. Mindig tudtam élvezni, amit éppen csináltam, és egészen jól el is végeztem. De az sem viselt meg, amikor abbahagytam valamit. Csak sodródtam, és közben jól éreztem magam. A tanári pálya föl vállalásához azonban tudatos lépés kellett, és azóta is folyamatos érdeklődést, önképzést jelent az életemben. Hálás vagyok a családoknak azért, hogy rám bízták a gyerekeiket. Hidegkúton lehetőségem van azt csinálni, amit gondolok, és ebben szabad vagyok. Szabadon fejlődhetek, tanulhatok. Szülői részről is és a kollégáktól is megkapom a szükséges támogatást. Néha jobb tárgyi körülményekről ábrándozunk ugyan, de tudomásul kell venni, hogy ez van, és itt is lehet jól dolgozni. Sok vidéki iskolához képest nekünk nagyon jó dolgunk van. Mostanában sok a nehezebb gyerek, ez pedig azt jelenti, hogy ehhez kell felnőni. Nekünk, tanároknak is megvan a magunk nehézsége, és a fejlődésben sokat segít, ha a kollégák időnként jó szándékkal rámutatnak a javítandó pontokra. Van munka, lehet fejlődni, és rajtam múlik, mit tudok beletenni. Úgy érzem, jó helyemen vagyok. Mostanában sokat foglalkoztat a Summerhill, szívesen kipróbálnék egy ilyen kísérletet, például vidéki cigány környezetben. Esetleg a szabad évben lehet arra gondolni, hogy megnézzek egy ilyen helyet. Meglátjuk, mit hoz a jövő.

Lakatos Anna riportja

PÓLUSVÁLTÁS

- Pólusváltás előtt állunk?
- Lehet.
- Talán már elkezdődött?
- Talán.
- Lehet, hogy három napig tart?
- Igen.
- Vagy akár tízezer évig?
- Akár.
- Előfordulhat, hogy még pár százezer évet várunk kell rá?
- Bizony!
- Nagyon megviselné az élővilágot?
- Megeshet.
- Vagy annyira fel sem tűnne?
- Elképzelhető.
- Féljünk?
- Ha jólesik!
- Foglalkozzunk vele?
- Vérmérséklet szerint.
- Befolyásolhatjuk?
- Aligha.
- Érdekes probléma egyáltalán?
- Naná!
- Miért?
- Csak!

Nagyjából ezeket tudjuk a jövőről, persze a múlt vizsgálata fényében:

A vulkanikus kőzetek, a tárgyi leletek (pl. az ősi kerámiák), az óceáni aljzat mágneses vizsgálata és a kormeghatározó módszerek eredményei alapján úgy tűnik, a Föld történetében számtalan mágneses pólusváltás bekövetkezett már. Az átfordulások közötti idő kétszázmillió évre visszatekintve átlagosan két-háromszázezer év, ám az átlagtól rend-

szereken eltér, akad 30 millió éves periódus is. Az utolsó váltás mintegy 800 000 éve lehetett.

Úgy tűnik – az időjáráshoz hasonló – kaotikus rendszerrel állunk szemben, amelynél a kezdeti feltételek leheletnyi eltérése is merőben más végkifejlethez vezet. (Ezért nem lehet az időjárás alakulását pár napnál előbbre kiszámítani. A műholdképeken látható ciklonok időnként ugyanis elkenyarnak, visszafordulnak, vagy váratlanul megszűnnek.) A Föld mágneses terének az utóbbi kétszáz évben mért 10%-os csökkenéséből nagyjából semmire sem lehet következtetni, kicsit korábban volt már ennek a másfélszerese, illetve fele ennyi is az értéke.

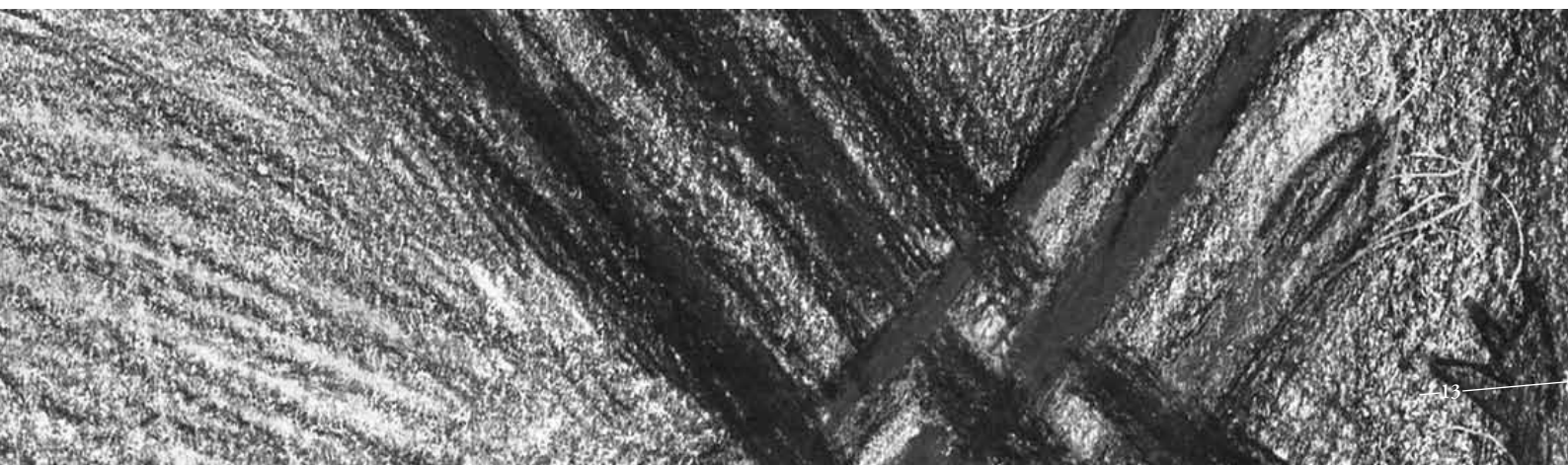
A mágneses tér létrehozásával manapság a Föld folyékony külső magjában található olvadt vas és nikkelt örvénylését szokták vádolni, amely a tengely körüli forgás miatt a tengeri apály-dagály jelenségéhez hasonlóan mozoghat. Tudományosabb cikkekben magneto-hidrodinamikai elvekre hivatkoznak, vagy az ún. geodinamót emlegetik, amely közérthető megfogalmazásban azt jelenti, hogy nem igazán ismerjük az okokat.

A mágneses tér egyébként jó szolgálatot tesz a főleg a Nap felől érkező, nagy energiájú sugárzás (napszél) befogásával, amelynek a töltött részecskéi a mágneses térben körpályára állva (mint a részecskegyorsítóknál) mintegy fölcsavarodnak az erővonalakra, és azok mentén haladva a sarkok környékén csapódnak a légkörbe (néha fluoreszcencia – sarki fény – kiváltása mellett). Ha a mágneses tér átmenetileg megszűnne, biztosan erősebb ionizáló sugárzás érné a felszínt, ami esetleg több mutációt váltana ki (és újabb perspektívát kínálna a naptejgyáraknak).

A témával kapcsolatban rengeteg hajmeresztő sületlenség (sőt szinte csak az) ütötte föl a fejét. Miután azonban az élet darwini kezdete óta számos pólusváltás történhetett (a neandervölgyiek még láthatták az utolsót), és nem pusztult el a világ, van némi alapunk reménykedni a túlélésben.

Hajrá!

Sass Balázs

MIDDLE SCHOOL

Read these animal idioms. Put them into sentences to explain their meaning. If you can find a Hungarian version for them, write them down. You can also draw an illustration to one of them if you want.

1. It's raining cats and dogs.
2. Did the cat get your tongue?
3. As poor as a church mouse.
4. A wolf in sheep's clothing.
5. Look a gift horse in the mouth

Now read these riddles. If you know the solutions, send them to us. We have given you the first letters to help you.

1. Walk on the living, they don't even mumble, step on the dead, they mutter and grumble. L _ _ _ _ _
2. What goes up, when rain comes down? U _ _ _ _ _

Click on How do I get involved? at the link below and then watch the two and a half minute slide show about the Duke of Edinburgh award.
<http://www.dofe.org>

Now answer these questions:

1. What are the titles of the skills categories?
2. How is the gold award different?
3. What age do you have to be to do each award?
4. How long does each award take?
5. Can you remember what was on at least four slides from each skills category?
6. Complete the slogan: What will you do?
Imagine that you are going to take one of the awards.
6. Which level will you attempt and what will you choose to do for the award?

Use the link below to help you make your decision.

<http://www.intaward.org/about-the-award>

Explain your choices and the reasons for them in the form of an essay of 100-150 words.

Note: As with all internal links, this one may occasionally be broken or unavailable. Should this be the case, you can type Duke of Edinburgh Award into the search field of an online video sharing site such as YouTube where you will find around 200 videos on the topic.
<http://www.youtube.com/>

Good luck !

mr

LOWER SCHOOL

Find the numbers and any other word you know.

X	B	F	L	A	J	P	O	D	I
A	T	S	I	X	T	E	E	N	S
T	T	E	Y	V	Q	L	H	A	E
M	W	V	X	J	E	K	G	F	V
E	E	E	E	S	Q	V	O	O	E
I	N	N	L	E	H	E	S	U	N
G	T	F	W	V	G	N	K	R	T
H	Y	H	M	E	E	H	S	W	E
T	H	I	R	T	Y	O	Z	Q	E
R	T	H	R	E	E	H	T	E	N

Please hand in your work to your English teacher!

MITTELSTUFE

Ordne den Text! A)=___, B)=___,
C)=___, D)=___,
E)= 1 F___.

A Das ist ja klar, denn jeder Schüler macht nur das, was er interessant findet. Also lernen wir auch gern. Aber die Pausen sind auch super. Sie sind immer eine Stunde lang. Wir spielen dann mit den Lehrern oder wir machen zusammen Musik und tanzen. Das ist immer sehr lustig. Aber das ist noch nicht alles.

B Aber die sind nicht für Schüler. Jeder Lehrer bekommt einmal im Jahr ein Zeugnis von den Schülern! Ja, so ist meine Traumschule! Mareike, 14 Jahre

C Sogar „Liebesbriefe schreiben“ lernen wir in der Schule. Mathe, Chemie und Latein gibt es nicht! Wir schreiben keine Klassenarbeiten und bekommen keine Noten! Wir gehen alle total gern in die Schule.

D Meine Traumschule hat auch einen fantastischen Park und einen kleinen Zoo! Da gibt es Hunde und Katzen, aber auch viele große exotische Tiere: Wenn wir Wandertag haben, reiten wir auf den Elefanten und Giraffen. Ist das nicht super? Zeugnisse gibt es auch.

E *Meine Traumschule*

Meine Traumschule ist sehr international. Die Schüler kommen aus 50 verschiedenen Ländern, und alle sprechen mindestens vier verschiedene Sprachen. Die Lehrer und Lehrerinnen und sogar die Direktorin sind total nett.

F Sie sind alle sehr jung, kommen aus Afrika, Amerika, Asien, Australien und Europa. Wir haben viele tolle Schulfächer, z.B. „Tanzen“ und „Skateboard fahren“, „Rätsel raten“, „Autos reparieren“ und „Musikinstrumente bauen“.

DEUTSCH

OBERSTUFE

Die Zeilen zweier Gedichte sind leider durcheinandergeraten und die Interpunktionen verlorengegangen. Mach Ordnung! Schreibe die **zwei Texte** auf dein Lösungsblatt ab. Kennst du ihre **Titel**? Wie heißen die **Autoren**?

Herr der du von dem Himmel bist es ist Zeit alles Leid der Sommer war sehr groß und Schmerzen stillest leg deinen Schatten den der doppelt elend ist auf die Sonnenuhren und auf den Fluren doppelt lass die Winde los mit Erquickung befiehl den letzten Früchten fülle voll zu sein ach ich bin des Treibens müde gib ihnen noch was soll all der Schmerz zwei südlichere Tage und Lust dränge sie zur Vollendung hin und jage süßer Friede die letzte Süße komm in den schweren Wein ach komm wer jetzt kein Haus hat baut sich keines mehr wer jetzt allein ist, wird es lange bleiben wird wachen lesen lange Briefe schreiben und wird in den Alleen hin in meine Brust und her unruhig wandern wenn die Blätter treiben.

GRUNDSTUFE

So geht's etwas leichter:

T__g__r

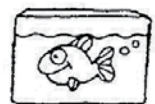
__l__f__nt

M__s

Kr__k__d__l

Schw__n

F__sch

K__tz__

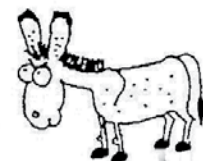
Schn__ck__

Schl__ng__

P__p__g__

__s__l

K__m__l

Gib bitte die Lösungen Deiner Deutschlehrerin ab!

Mihály nap

Reggel az egész iskola összegyűlt a mihály napra és a párdék egy méterre rakta köveket.

Az egyik másodikosnál amikor beletette az ő követét, átbillent a méter.

Bijött az egész osztály az osztály terembe és a már beosztott csoportok elindultak kirándulni.

En nyugati csoportba tartozok és mi nagykovácsiba buszoztunk.

Nagykovácsiból indultunk és mi a piros jelzést követjük és ha nem láttunk jelzést vissza kellett fordulni.

Az első állomáson kaptunk egy levelet ami titkosírással volt írva.

A következő állomáson megkaptuk az előző levélnek a kulcsát.

A harmadik állomáson mindenki kapott egy szót.

Végig kellett menni egyedül egy ösvényen.

Az ösvény végén a bácsi várt ránk.

A bácsitól kaptunk bátorságunkért egy borítékot amelyben egy rajzforma és egy szó volt.

Egy idő után találkoztunk az egész osztály egy kátlában a sok papírból kiállt nyolc forma és egy vers.

A vers egy sárkányról szólt.

Az Októberi Újságot kiadja: Pesthidegkúti Waldorf Iskola • 1028 Budapest, Kossuth Lajos u. 15-17. • Honlap: www.hidegkut-waldorf.hu • E-mail: ujstag@hidegkut-waldorf.hu • Szerkesztőség: Beöthy Hanna, Fűrjes Gabriella, Lampert Tünde, Kovács Tamás, Lakatos Anna, Márta Dóra • Korrekcióra: Lakatos Anna • Nyomdai előkészítés: Székely István • Megjelenik havonta. • A hirdetésekért Lampert Tündénél vagy az ujstag@hidegkut-waldorf.hu e-mail címen lehet leadni. • A szerkesztőség fenntartja a jogot a beérkező írások kiválasztására és azok esetleges rövidítésére. • A kéziratokat nem tudjuk megőrizni. • A megjelenő lapszámok a honlapon is olvashatók. • A címlapon: Petróczy András fotója a 9. osztály mezőgazdasági munkájától

Kínálatunkból:

Stockmar festékek, kréták, gyurmák, fóliák.

Aquarellpapírok, ecsetek, rajztáblák, táblakréták.

Színes mesegyapjúk, filcek, babaanyagok, textilbabák, kesztyűbábok.

Fa- és fejlesztőjátékok, vonatok, babaházak.

Mesekönyvek, társasjátékok stb.

Katica
Fa- és fejlesztőjáték bolt

Nyitva: H-P 10-18, Szó. 10-13.

Budapest VII., Király u 101. (Lövölde térenél) • Telefon: 06-1-413-0885 • www.katica.hu • katica@katica.hu